

Den kristne tradisjonen

Teistisk evolusjon, den tidlige kirken og gnostisismen
(av John G. West; fra 'God and Evolution' Discovery Institute Press)

Tradisjonell kristendom er ikke det samme som 'ung-jords-kreasjonisme'. De tre hovedretningene i kristenheten: Romersk katolsk, Ortodoks og Protestantiske kristne har noen punkter som felles basisgrunnlag. Men tro på en skapelse over 6 dager og 6.000 år gammel jord er ikke én av dem. Kristendom blir tradisjonelt bundet sammen, ikke bare av det gamle og nye Testamentet, men også ved Trosbekjennelsene: 1. Det er én Gud, skaper av himmel og jord, og alt synlig og usynlig. 2. For vår frelse ble Gud inkarnert som Jesus Kristus, som er sann Gud og menneske -uten synd, og 3) Gud taler til oss gjennom Den Hellige Ånd, livets giver.

I 1800 år forsto kristne teologer disse sentrale doktrinene slik at 1) Gud skapte alt av ingenting 2) Gud planla inkarnasjonen -og dermed mennesker, fra begynnelsen, og 3) Gud fortsetter å interagere med sin skapning -for igjen å bringe den i et rett forhold til seg selv.

Ireneus (ca 130-200 e.Kr) begynte sin fornektelse av gnostisismen i Bok II 'Against Heresies' med det han kalte det 'første og viktige hode', nemlig med doktrinen om 'Gud som Skaper, som gjorde himmelen og jorden og alt som er i dem'. (3) Den nikenske trosbekjennelsen som er nesten 1700 år gammel og aksepteres av alle hovedgreiner av kristenheten som autoritativ, begynner med å bekrefte "en Gud, vår Far den allmektige som skapte alle ting, synlige og usynlige." (4)

Bilde. Kirkefaren Ireneus

Mange andre bekreftelser på Gud som Skaper finnes i de første århundrene i den kristne kirken. (5) Langt fra å betrakte skapelsen som noe sekundært, så tok de første kristne det som et uunværlig startpunkt for sin teologi. En grunn til dette kan være at uten at Gud er Skaperen, så blir ikke resten av den kristne åpenbaringen sammenhengende.

Kirkehistoriker Ph: Schaff observerte riktig at: 'uten en korrekt doktrine om skapelsen, kan det ikke bli noen sann doktrine om forløsning heller.' (1) I følge den kristne fortellingen forstås frelsen i lys av syndefallet, og fallet forstås i lyset av en forutgående god skapelse. Som følge av dette fører anstrengelser for å frigjøre skapelsen fra frelse og syndefall til at kristendom ikke blir teologisk sammenhengende (koherent).

I det 4.århundre understreket kirkefaren A.D. Athanasius at alt som eksisterer forut har sitt 'mønster i Gud', som skapte i sitt eget bilde. Kristi legeme, som er likt vårt, ble dannet i tråd med Guds evige plan. I det 5.århundre skrev Augustin: "Guds visdom, som alle ting er lagd ved, inneholder alt etter Guds bilde, før det er dannet." I følge ham bestemte Gud menneskets form "før tiden." (6)

I det 13. århundre skrev Thomas Aquinas, den ledende katolske teolog i den romersk katolske kirke, at skapninger har som sitt forbilde "ideer i det guddommelige sinn," akkurat som " likheten ved et hus eksisterer forut i sinnet til den som bygger det." Spesielt er den menneskelige sjel, laget for å være Guds bilde, og "Gud formet det i den hensikt at det på rett vis skulle tilpasses sjelen."

(7) Under den protestantiske reformasjonen i 16. århundre, framholdt M. Luther at "skapelsen ikke er tilfeldig, men det eksklusive verk av guddommelig forsyn." Framfor alt, er mann og kvinne skapt ved spesiell guddommelig plan og forsyn." I følge J. Calvin, det "mest framragende eksempel" av all Guds gjerning, er menneskeheten. Hovedsetet for Guds bilde er i menneskets sinn og hjerte, men noe funkler i hver del, inkludert legemet. (8)

Selv om det var en viktig logisk og filosofisk årsak, var det enda en nærværende, påtrengende grunn til å understreke skapelses-doktrinen. Fra datidens intellektuelle elite møtte kristendommen skarp motstand mot 'Gud som skaper'. På mange måter forespeilte motstanden debatten om Gud og evolusjon i våre dager. Kanskje kan vi få klarhet om hva som står på spill i dagens debatt om evolusjon ved å se hva som sto på spill i konflikten om skapelse i den første kristne kirken.

Ifølge tradisjonell kristen lære, er verden designet og skapt av Gud, og mennesket ble planlagt fra begynnelsen. Størstedelen av verdens befolkning tror dette er tilfelle.

Referanser:

1-4 og 6. Ph. Schaff, History of the Christian Church, vol. III (Grand Rapids Eerdmans Publishing, 1980), s.538-541, s.540, s.668

5) Athanasius, "On the Incarnation of the Word," 2; Athanasius, "Discourses Against the Arians," 3.61-3.65; 1.35-1.36; 2,76-2.78; Athanasius, "Against the Heathen," "Defense of the Nicene Definition," 7-9.

6) Augustine, "Of True Religion," in Earlier Writings, trans. by J.H.S. Burleigh (Philadelphia: Westm.), 18.35; Augustine, The Literal Meaning of Genesis, trans.by John Taylor (New York: Newman Press, 1982), 5.21-5.22, 6.15; Augustine, Homilies on the Gospel of John, 1:15.

7) Thomas Aquinas, Summa Theologiae, trans. by Fathers of the English Dominican Province (New York: Benziger, 1947), Ia, q. 2. art. 3; Aquinas, Summa Contra Gentiles, trans. by Anton Pegis and James Anderson (London: Notre Dame, 1955-1956), chap. 13.

Luther, Works, 1:36-56, 1:80-84; see also 1:104, 1:119, 11:15, 28:183-196; Löfgren, Theologie der Schöpfung bei Luther, 63, 67-69, 77-78.

8) Calvin: 8. J. Wells, Ch. Hodge's Critique of Darwinism,: An Historical Critical Analysis of Concepts Basic to the 19th Century Debate (Lewistone, NY: Edwin Mellen Press, 1988)

Charles Hodge (December 27, 1797 – June 19, 1878) was a Presbyterian theologian and principal of Princeton Theological Seminary between 1851 and 1878. He was a leading exponent of the Princeton Theology, an orthodox Calvinist theological tradition in America during the 19th century. He argued strongly for the authority of the Bible as the Word of God. Many of his ideas were adopted in the 20th century by Fundamentalists and Evangelicals.

Calvin, Institutes of the Christian Religion, bk. 1, chap. 14, secs. 1 ,9 & 14; chap. 6, sec. 1; chap. 14, sec. 20;